

EVANGELISCHE AKADEMIE
TUTZING

Вольга Гапеева

Чорнае дрэва яблыка

раніца пачынаецца з перакладу імёнаў
людзей

якіх расшукваюць паліцыя, родныя, нейкія службы

у суседняй краіне вайна

але як заўсёды тэрміналогія ў кожнага боку свая

усё што я ведаю пра гэтых людзей – дата іх нараджэння

і з ліста ў ліст якія перакладаю цягнецца невядомасць

як калі трэба трываць і не ведаеш колькі яшчэ

і раптам

месцазнаходжанне асоб устаноўленае

а потым

дадатак – даведка аб апазнанні цела

і невядомасць з бязважкай, з туману робіцца чорнай яблыняй

столькіх я пахавала ў сваіх перакладах

стаяла каля маці і бацькі, каля мужа і каля каханай

сыходзіла каб праз дзень пагрукацца ў іншыя дзверы

і глядзець як на тварах з'яўляецца зморшчына нявер'я і гневу

апазнаныя целы і неапазнаныя душы

допіс аб смерці – як правільна перакласці?

і вось я ў турэмнай каморцы пішу ліст
і вось у траншэі расчытваю почырк

перадайце цёплых шкарпэтак і шахматы
ваш сын, 2017

я спусціўся на дно,
смерць – дык смерць,
але каб хоць з невялікай славай памерці
1942

а я думаю, хто гэта слава
што яна робіць з сэрцам
надае сэнсу той бессэнсоўнасці што вакол
быццам усё было не дарма

мужайцеся і суцяшайце сябе думкай
што справа за якую змагаўся ваш муж
– справа вызвалення радзімы
1945

лепш было б каб нас зусім забіла
анеж от так пакутаваць
Олена, Камянец-Падольскі, 1941

пісаць ліст і спадзявацца на ўзнагароду
пісаць ліст і хвалявацца ці дайшлі грошы

пісаць ліст і не ведаць што ён апошні
або пісаць і ведаць

дзякуй Зіначцы за фотакарткі, праўда адно мне не падабаецца,
тое, што яна пафарбавала вусны, да таго ж нехайна
1941, Кіеў

каляды прайшлі ў траншэі,
але ў мяне быў кавалак пудыngu
таму я не мушу бурчаць
1914, Эдвард

цяжка быць жанчынай адной у палку,
спім у агульнай зямлянцы,
сушымся ля адной печкі.
нагавіцы і боты не па памеры
Марыя, 1945

трываць як усе
выкладвацца нават болей
думаць, што ты герой як і кожны
а потым маўчаць што была там, хаваць медалі
бо ніхто не падыдзе да ваеннай дзяўчыны
“ведаем як тыя медалі ты заслужыла”

і тое, што ёй адрэзалі ногі,
і тое, што боль трывала нясцерпны
і што не баялася адмаўляць камандзіру

не лічыцца

і я думаю, а што лічыцца

спаць з маладымі медсёстрамі?

абрухаціць баявога таварыша?

або гвалціць дачку ворага?

ордэн табе не дадуць

калі сумняешся ці варта страляць

калі спачуваеш і сваім і чужым

калі топіш сваё дзіця каб выратаваць астатніх

калі клапоцішся пра чужога мужа

калі вешаешся на яблыні чорнай

у імя маці дачкі і святой душы